

Institutionen för beteendevetenskap och lärande

Yrkeslärarprogrammet 90 hp

Linköpings universitet

Halvfart, distans

Studiehandledning

Yrkesdidaktik och lärande i yrkesämne, del 1, 15 hp

Kurskod: 976G03

Vårterminen 2018
Åsa Mårtensson

Om kursen	3
Efter avslutad kurs skall den studerande kunna	3
Kursens struktur	3
Yrkesläroprogrammet "skönlitteraturprojekt"	4
– varför då?	4
När- och distansundervisning	6
Examination och bedömning	6
Utvärdering	7
Kurslitteratur	7
Inte tillåtet att spela in undervisning	7
Kontakt	7
Del 1: Planering och genomförande av undervisning: Didaktiska grundfrågor och undervisning för VEM?	8
Litteratur	8
Genomförande	8
Schema NU-dagar 1	9
Övningsuppgift 1 Didaktik	9
Övningsuppgift 2 Yrkesutbildning för vem? Vem är yrkeseleven?	11
Del 2: Lärande och undervisningens HUR	12
Litteratur	12
Genomförande	13
Schema NU-dagar 2	13
Övningsuppgift 3 Perspektiv på lärande och yrkesundervisning	14
Övningsuppgift 4 – Sociala kategorier; klass, genus och mångkultur	15
Övningsuppgift 5 Undervisning i yrkesämne	15
Övningsuppgift 6 IKT i undervisningen	17
Del 3: Stöd för undervisning och lärande	19
Litteratur	19
Genomförande	19
Schema NU-dagar 3	20
Övningsuppgift 7 Motivation	20
Övningsuppgift 8 Genomförande av lektion	20
Del 4: Planering, genomförande och uppföljning	21
Genomförande	21
Schema NU-dag 4	21
Examination	22
Examination 1 (STN1)	22
Examination 2 (STN2)	22
Litteraturlista	23
Obligatorisk litteratur	23
Referenslitteratur	24

Om kursen

I denna studiehandledning beskrivs innehåll och arbetssätt för den tredje kursen i Yrkeslärarutbildningen, *Yrkesdidaktik och lärande i yrkesämne*, del 1. Inledningsvis presenteras kursens syfte och översiktlig arbetsstruktur, examinationsformer och kontaktuppgifter. Därefter presenteras kursens olika huvudmoment inkluderande schema, litteratur och övningsuppgifter. I slutet på studiehandledningen finns ett avsnitt om kursens examination.

Kursen bygger vidare på kunskaper som du tillägnat dig i de två tidigare kurserna. Exempelvis kommer du att ha god nytta av de bearbetningar och reflektioner du redan gjort om begreppen kunskap, yrkesämne och yrkeskunskap samt organisation och styrning av skolan. Du kommer också att fortsätta utveckla dina färdigheter att läsa större textmassor och att i egna texter kunna referera till vad du läst - men också formulera egna reflektioner kring hur det som du har läst kan relateras till ett praktiskt sammanhang i skolan.

För mer information om programmet kan du läsa *Yrkeslärarutbildningen. Övergripande studiehandledning för hela yrkeslärarprogrammet*. Den fick du när du startade programmet, men den finns även på Lisam för denna kurs. Du kan också vända dig till studievägledare och VFU-samordnare för frågor som berör deras ansvarsområden.

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna

- redogöra för och tillämpa centrala didaktiska begrepp och frågeställningar
- relatera teorier och begrepp om lärande till yrkeslärarrollen och undervisningspraktiken
- reflektera kring ungdomars utveckling i relation till yrkesutbildning
- reflektera kring förutsättningarna för vuxnas lärande
- exemplifiera och jämföra olika undervisningsmetoder, läromedel och digitala miljöers roll för undervisningen och lärarens ledarskap
- tillämpa och reflektera kring intervju som metod för datainsamling.

Kursens struktur

Kursen inleds de första NU-dagarna med en introduktion av design, planering och genomförande av undervisning genom att fokusera didaktik och didaktiska begrepp. Vad som kan betraktas som grundläggande didaktiska frågor presenteras, t ex frågor som berör undervisningens innehåll (VAD), genomförande (HUR), för vilka studerande (FÖR VEM) samt utifrån vilka övervägningar (VARFÖR). Utifrån dessa frågor kommer sedan lärarens arbete med att organisera och planera undervisning att diskuteras och övas.

Frågan om undervisningens mål och innehåll (VAD) har behandlats under föregående kurs då läroplan och kursplaner har undersökts. Även i programmets första kurs fick den studerande möjlighet att fundera över undervisningsämnets innehåll genom att undersöka och reflektera över sin egen yrkeskunskap, vilket utgör en viktig utgångspunkt för yrkeslärarens undervisning.

De första NU-dagarna introduceras förutom grundläggande didaktiska begrepp och frågor temat om undervisning FÖR VEM. Två föreläsningar behandlar yrkesutbildningens deltagare – ungdomar och vuxna.

Den andra omgången av NU-dagar fortsätter temat om deltagare genom att ta upp sociala kategorier och dess inverkan på undervisningen. Under dessa NU-dagar introduceras även den didaktiska grundfrågan om undervisningens genomförande, dvs HUR. Grundläggande perspektiv på lärande introduceras och diskuteras i relation till kommunikation och interaktion

i undervisning. Under dessa dagar behandlas även kort innebörden i kvalitativa studier, att formulera en frågeställning och intervju som metod i en undersökning. Kurslitteraturen och övningsuppgifter berör lärande och undervisningens genomförande.

Inför tentamen respektive den tredje omgången av NU-dagar ska den studerande genomföra (respektive påbörja) *Övningsuppgift 3 – Perspektiv på lärande och yrkesundervisning*, *Övningsuppgift 4 – Sociala kategorier, undervisning och lärande* och *Övningsuppgift 5 – Undervisning i yrkesämne*.

Kursens första *examination* (STN1) genomförs mellan den andra och tredje omgången NU-dagar.

Den tredje omgången av NU-dagar fortsätter temat om undervisningens HUR genom att fokusera på hjälpmedel för undervisning och olika undervisningsmetoder. Kurslitteraturen och övningsuppgifter berör planering och uppföljning av undervisning samt stöd för undervisning och lärande.

Inför den avslutande NU-dagen ska den studerande slutföra *Övningsuppgift 5 – Undervisning i yrkesämne*. Den avslutande NU-dagen innehåller en obligatorisk övning för att förbereda dig inför kommande VFU. Vi följer även upp övningsuppgifter och undervisningsplanering samt behandlar uppföljning/utvärdering av undervisning.

Kursens andra *examination* (STN2) genomförs efter de sista NU-dagarna.

Yrkeslärarprogrammets ”skönlitteraturprojekt”

– varför då?

Varför läsa skönlitteratur?

Det finns flera anledningar till att läsa skönlitteratur. Ett vanligt argument är att det utvecklar förståelse för hur andra tänker. På samma sätt gör läsandet av skönlitteratur att vi kan utveckla en större kännedom om världen och det hjälper oss att bli bättre läsare i allmänhet. Forskning visar t.ex. på att ordförråd och grammatiska kunskaper utvecklas. Detta innebär t.ex. att skönlitterärt läsande kan gynna elevers lärande också i andra ämnen än Svenska. Genom att läsa skönlitteratur kan en dessutom lära sig att tänka i liknelser och bilder, och att uppfatta tvetydigheter och ironier m.m. I sin tur bidrar det till att de kan utveckla sin förståelse för mänsklig kommunikation och lättare förhålla sig kritiska till en enkla ”åsiktskulturer” som handlar om att gilla eller att inte gilla.

Yrkeslärare som ”läsambassadörer”

Då läsandet av skönlitteratur bland unga har gått ner blir skolans roll att uppmuntra och utmana elever till att läsa än viktigare. Som yrkeslärare har ni möjlighet att vara ambassadörer för läsning bl.a. genom att visa att ni själva läser och/eller genom att använda er av skönlitteratur i undervisningen. Som ett led i detta vill vi inom ramen för yrkeslärarprogrammet ge er tillfälle att läsa och samtala om en roman under hösten. Förhoppningsvis kan det inspirera till att läsa skönlitteratur tillsammans med elever.

Upplägg

Ni kommer under våren att läsa en valfri bok på temat ”eleven”. Vi har ett antal titlar som förslag men du får gärna välja bok själv utifrån eget intresse. Det viktiga är att innehållet i boken går att diskutera utifrån frågan ”Hur skulle den här personen i boken vara som elev?” ”Att ha den här personen i klassrummet – hur skulle det påverka undervisningen? Boken kan även fungera som introduktion till ett specialpedagogiskt tänkande vilket är en del av nästa kurs, UK4. Mina förslag på litteratur finns längst bak i Studiehandledningen. Det är tillåtet att välja egen bok men alla böcker ska kunna motiveras utifrån temat ”eleven”.

Redovisning

Boken kommer enbart att diskuteras på Lisam och enbart de som har läst och skrivit en recension får tillgång till de andras recensioner. Senast den 20 maj ska du skicka din recension till kursansvarig (asa.martensson@liu.se). Hon lägger den i en mapp som alla som har lämnat in kommer att få tillträde till. I din redovisning har du med punkterna:

1. Sammanfattning av boken. (Inga spoilers, tack!)
2. Beskrivning av ”eleven” så som den beskrivs i boken och du uppfattar denna.
3. Dina tankar om att ha ”eleven” i undervisning, hur skulle den här eleven kunna påverka din planering av undervisning?

Efter den 20 maj har du som har lämnat in tillgång till en mängd beskrivningar av ”elever” som du kan komma att möta i undervisningen.

/Helena Colliander & Åsa Mårtensson

Källor

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/amnen-omraden/it-i-skolan/undervisning/litteraturlasning-1.141291>

<http://skolvarlden.se/artiklar/skonlitteratur-vidgar-elevernars-vyer>

När- och distansundervisning

Undervisningen på universitetet, s.k. närundervisningsdagar (NU-dagar) och examinationsdagar för denna tredje kurs i yrkesläroprogrammet:

Dagar för träffar:

Innehåll	Datum	Tid
NU-dag 1	180123	10 – 17 (kl. 9 information för nya VAL studenter)
	180124	9 – 16
Inlämning 1	180215	Övningsuppgift 1
Inlämning 2	180221	Övningsuppgift 2
NU-dag 2	180228	10 - 17
	180301	9 - 17
	180302	9 – 16
Examination 1 STN1	180326 – 180328	
Inlämning 3	180402	Övningsuppgift 4a
NU-dag 3	180409	10 - 17
	1804010	9 - 16
Inlämning 4	180520	Litteraturprojekt
Inlämning 5	180523	Övningsuppgift 5 & 7
NU-dag 4	180530	10 – 17
Examination 2 STN2	180531 – 180602	

Distansstudier (DU-dagar) då sköter du dina studier på din hemort, läser kurslitteratur och arbetar med kursens läs- och övningsuppgifter. Du har som tidigare lärplattformen Lisam som stöd för dina studier, men också för kommunikation med kurskamrater och kursens lärare. Inför NU-dagarna är det en förutsättning att du har läst de delar av kurslitteraturen som relaterar till de områden som behandlas enligt schemat för att du ska kunna delta aktivt i undervisningen.

Examination och bedömning

Syftet med kursens examination är flerfaldigt. Examinationen har ett kontrollerande och ett utvecklande syfte. Att kontrollera att de studerandes kunskaper motsvarar kursplanens målsättning syftar till kvalitetssäkring av utbildningen. Det utvecklande syftet med examinationen avser den enskilda studerandes utveckling under studierna. Genom examinationen skapas förutsättningar för den studerande att reflektera över de nyförvärvade kunskapernas relevans för den kommande yrkesutövningen. Examination innebär också att den studerande med jämna mellanrum sammanfattar utbildningen och reflekterar över dess genomförande. Detta för att den studerande ska kunna jämföra med egna förväntningar/behov och, inom utbildningsplanens ramar, kunna påverka innehållet i sin egen utbildning.

Kursen examineras genom två skriftliga hemtentamina.

Utvärdering

Kursen utvärderas på två sätt. Via studentportalen och KURT ska du svara på frågor som dels är generella för studier vid vårt universitet, dels specifika för yrkeslärarprogrammet. Dessutom utvärderas kursen muntligt på den sista NU-dagen i maj. Då ska du få möjlighet att, enskilt och tillsammans med dina studiekamrater, reflektera över de kunskaper du har förvärvat under kursen och vilken relevans dessa har för ditt framtida arbete som yrkeslärare. Du ska också få möjlighet att reflektera över utbildningens genomförande för att du ska kunna jämföra detta med dina egna förväntningar och behov.

Kurslitteratur

I slutet på studiehandledningen finner du en förteckning över den kurslitteratur som vi ska använda i kursen. I anslutning till NU-dagarnas schema presenteras vilka böcker som kan vara lämpliga att studera för just dessa dagar. Några av kursböckerna har du redan haft i tidigare kurser och flera böcker kommer att användas i de kommande kurserna på yrkeslärarprogrammet. Andra texter som vi använder i denna kurs kan du själv finna på Internet (se länk i litteraturlistan). Du finner den obligatoriska kurslitteraturen i litteraturlistan. Referenslitteratur presenteras på undervisningen och kan ses som fördjupningslitteratur om du vill läsa mer än vad som tas upp i den obligatoriska kurslitteraturen.

Inte tillåtet att spela in undervisning

Linköpings universitet har 2012-02-16 beslutat att ljudupptagning, fotografering, filmning och liknande inspelning av föreläsningar, seminarier och andra undervisningssituationer inte är tillåten. Ett undantag är studenter med funktionsnedsättning, som med anledning av denna behöver särskilda hjälpmedel, äger rätt att göra ljud- och bildupptagning. Då får det endast göras av studenten själv genom personlig närvaro vid föreläsningen. Sådant behov ska meddelas i god tid före föreläsningen. Det är den enskilde studenten som har ansvar att vid förfrågan uppvisa intyg om sådant behov, utfärdat av koordinator för studenter med funktionshinder vid Linköpings universitet. (*Regler för studenters möjlighet till ljud- och bildupptagning i samband med undervisningssituationer vid Linköpings universitet, Dnr LiU-2012-00312*)

Kontakt

Postadress:

Åsa Mårtensson
Linköpings universitet
Campus Valla, IBL
581 83 LINKÖPING

Undervisande lärares telefonnummer och e-postadresser:

Åsa Mårtensson, kursansvarig, universitetsadjunkt, 013-28 20 80, asa.martensson@liu.se
frågor om kursen, litteraturen, schema etc.

Helena Tsagalidis, universitetslektor och programansvarig utbildningsledare,
helena.tsagalidis@liu.se för övergripande frågor om programmet, tillgodoräkande, etc.

Linda Uhrbom, administratör 013 - 28 18 39, linda.uhrbom@liu.se frågor om registrering, betyg etc.

Studievägledare (flera stycken), 013 – 28 20 88, studievagledare.larli@liu.se

Inger Haglund, VFU-samordnare Inger.haglund@liu.se VFU-placeringar etc.

Del 1: Planering och genomförande av undervisning: Didaktiska grundfrågor och undervisning för VEM?

Detta moment fokuserar på kursmålen

- redogöra för och tillämpa centrala didaktiska begrepp och frågeställningar
- reflektera kring ungdomars utveckling i relation till yrkesutbildning
- reflektera kring förutsättningarna för vuxnas lärande

Litteratur

- Abrandt Dahlgren, M. & Carlsson, I. (2009) *Lärande på vuxnas vis – vetenskap och beprövad erfarenhet*. Lund: Studentlitteratur. (Förordet och kap 1- 4)
- Andersson, P. & Hellberg, K. (2014) Yrkesleven. I S. Köpsén (red) *Lära till yrkeslärare*. Lund: Studentlitteratur. (Kap 5.)
- Bronäs, Agneta & Runebou, Niclas (2010) *Ämnesdidaktik en undervisningskonst*. Stockholm: Nordstedts förlag.
- Hansson, T. (2009) *Didaktik för yrkeslärare*. Lund: Studentlitteratur. (Kap 1, 2, 5, 8.)
- Henning Loeb I. & Korp, H. (2012) *Lärare och lärande i yrkesprogram och introduktionsprogram*. Lund: Studentlitteratur (kap 5, 6.)
- Johansson, T., Lindgren, S. & Hellman, A. (2013) *Nya uppväxtvillkor: samhälle och individ i förändring*. Stockholm: Liber. (kap. x, y – z)
- Köpsén, S (2014) Yrkesundervisning. I S. Köpsén (red) *Lära till yrkeslärare*. Lund: Studentlitteratur. (Kap 4 och 5.)
- Köpsén, S. (2014) How vocational teachers describe their vocational teacher identity. *Journal of Vocational Education & Training*, vol 66:2, 194-211.
- Skolinspektionen (2016) *Lärarstöd och arbetsformer i gymnasieskolans yrkesprogram*. <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/planerade-pagande-granskningar/arbetsformer-och-lararstod/arbetsformer-lararstod-rapport.pdf>
- Skolverket (2011) *Planering och genomförande av undervisning* Stockholm: Fritzes. http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf2698.pdf%3Fk%3D2698
- Linnéuniversitetet: *Sveriges ungdomar om framtiden; Från YOLO till oro*. https://lnu.se/contentassets/39b4d828ebd14d4db6be77e3a0dfa016/lnu_rapport_yolotilloro.pdf
- Lundgren, U. P., Säljö, R. & Liberg, C. (red) (2017) *Lärande skola bildning, Grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, (Kap. 6, 7, 8, 9, 12, 13 & 14)

Ca 15 – 30 sidor kring ungdomars utveckling kommer att tillkomma litteraturlistan, meddelas vid NU-dagarna.

Genomförande

Till den första dagen på kursen ska du ha förberett dig genom att läsa delar av kapitel 4 ”Yrkesundervisning” i Köpsén, S. (red) *Lära till yrkeslärare*. Du ska läsa introduktionen på sidorna 87 – 88 och sidorna 99 – 117 till och med bilden. De övriga sidorna i kapitlet kommer vi att behandla nästa gång vi ses.

Den första dagen introduceras lärares arbetsuppgifter kring planering, genomförande och uppföljning av undervisning och värdet av att ha ett reflekterat förhållningssätt i arbetet.

Centralt för kursen är yrkesdidaktik och några generella didaktiska begrepp. Vi tar upp de grundläggande frågorna om undervisningens innehåll och genomförande. Frågan om undervisningens innehåll (VAD) har berörts under föregående kurs då läroplan och kursplaner

har undersökts. Även i programmets första kurs fick den studerande möjlighet att fundera över undervisningsämnets innehåll genom att undersöka och reflektera över sin egen yrkeskunskap, vilket utgör en viktig utgångspunkt för yrkeslärares undervisning.

Den andra NU-dagen ges föreläsningar om yrkesundervisningens deltagare, dvs. att den vänder sig till såväl ungdomar och vuxna. Detta introduceras i temat undervisning FÖR VEM? Vi fortsätter med detta tema på NU-dagarna i februari då frågan om vem yrkesundervisningen riktar sig till behandlas i relation till undervisningens HUR.

Schema NU-dagar 1

Tisdag 23 januari,

9 – 10	P42	Information för nya VAL studenter <i>Helena Tsagalidis</i>
10 – 11	R41	Kursintroduktion, <i>Åsa Mårtensson</i>
11 – 12	R41	Didaktik och yrkesdidaktik, <i>Ronny Högberg</i>
12 – 13	Lunch	
13 – 15		Didaktik och yrkesdidaktik, <i>Ronny Högberg</i> IG14, 15, 16, 17, 20, 21
15 – 17	G36	Design och planering av undervisning, <i>Åsa Mårtensson</i>

Onsdag 24 januari, sal:

8.30 – 11	G32	Ungdomars utveckling, ungdomskulturer och det mångkulturella klassrummet, <i>Åsa Mårtensson</i>
11 – 12	G35/G37	Introduktion övningsuppgift 1 och 2, Grupparbete Ungdomars utveckling, <i>Åsa Mårtensson Johanna Köpsén</i>
12 – 13	Lunch	
13 – 15	G36	Vuxnas lärande, <i>Helena Colliander</i>
15 – 16	G36	Sammanfattning och utvärdering av träff 1, <i>Åsa Mårtensson</i>

Övningsuppgift 1 Didaktik

För samtliga övningsuppgifter gäller att de ska lämnas in enskilt MEN du får gärna diskutera med kurskamrater vid träffarna eller via Lisam.

Avser kursmålen

- redogöra för och tillämpa centrala didaktiska begrepp och frågeställningar

Syfte

Övningsuppgifterna syftar till att du ska utveckla kunskap kring centrala didaktiska begrepp och frågeställningar relevanta för planering och genomförande av yrkesutbildning.

Genomförande

Övningsuppgiften kombinerar litteraturstudier med reflektioner kring yrkesutbildning och undervisning i yrkesämne. Uppgiften förutsätter att du har läst litteraturen ovan.

Uppgiften innebär självstudier och enskild inlämning av övningsuppgiften. Men resonera gärna med varandra i gruppen om det ni läser och hur det kan relateras till vardagen i yrkesutbildning. **Glöm inte att skriva referenser när du tar stöd av kurslitteraturen.**

Fråga 1

I kurslitteraturen har du mött uttryck som *didaktiska grundfrågor/centrala didaktiska frågor*. Medan du läser kurslitteraturen (den del) som fokuserar på didaktik, (Abrandt Dahlgren, 2009; Gustavsson, 2013; Hansson, 2009; Köpsén, 2014; Lundgren, Säljö & Liberg, 2017) redogör för de centrala begreppen (vad, hur, varför, vem, när, var etc.) och hur de hänger ihop. Observera att en annan uppgift kommer att mer grundligt ta upp frågan om vem så var kortfattad där. Om du skriver på dator kommer du att ha minst 2 sidor text. Ta med dessa anteckningar till LiU och NU-dagarna. Du kan strukturera texten enligt;

- a) Beskriv kortfattat vilka dessa frågor är och vad som menas med dem, det vill säga innebörden i dessa frågor.
- b) Reflektera kortfattat kring – och ge gärna exempel på – vad dessa frågor skulle kunna innebära om vi fokuserar på yrkesutbildning/yrkesdidaktik.
- c) Ge något eller några korta exempel på varför svaret på dessa frågor hänger samman med varandra, dvs. att det finns ett ömsesidigt beroende mellan de didaktiska grundfrågorna.

Fråga 2

Utifrån de didaktiska frågorna ska du själv konstruera ett underlag som du kan ha som grund när du ska planera undervisning.

Planeringsunderlaget ska du lämna in på Lisam under Samarbetsytan - dokument i din grupp. Via Lisam kommer vi att diskutera och problematisera era svar. Detta dokument kommer att följa dig genom kursen och du kommer att få tillfälle att använda det och revidera fler gånger under kursen.

Fråga 3

Bronäs och Runebo (2010) presenterar tre begrepp i bokens första kapitel: *principer, omständigheter och handlingar* som de senare diskuterar genom hela boken.

- a) Beskriv kortfattat begreppen och deras inbördes relation till varandra.
- b) Välj ut någon eller några aspekter som behandlas i boken som du finner särskilt intressant och tänkvärt. Beskriv och förklara varför du har valt just detta, dvs. varför intressant etc.

Fråga 4

I kurslitteraturen och på föreläsningarna har vi talat om behovet av *lärares medvetna val och reflekterande förhållningssätt*.

- a) Hur har du förstått detta resonemang (förklara gärna i relation kurslitteraturen) och hur tänker du själv kring detta?

Redovisning: onsdag den 15 februari lägger du in svaren på frågorna i Lisam under Samarbetsytan.

Övningsuppgift 2 Yrkesutbildning för vem? Vem är yrkesleven?

Avser kursmålen

- reflektera kring ungdomars utveckling i relation till yrkesutbildning
- reflektera kring förutsättningarna för vuxnas lärande

Syfte: Övningsuppgiften syftar till att du ska utveckla kunskap kring ungdomars utveckling i relation till yrkesutbildning och vuxnas förutsättningar för lärande och studier.

Genomförande

Uppgiften kombinerar litteraturstudier med reflektioner kring undervisning i yrkesämne.

På föreläsningar och i litteraturen har du mött ”ungdomar” och deras värld i dagens Sverige. Läs de utdelade artiklarna om ungdomars utveckling (Bronfenbrenner), Johansson, Lindgren & Hellman (2013), Abrandt Dahlgren och Carlsson (2009) och kap 14 i Lärande, Skola, Bildning (Bunar, 2017) och bearbeta frågorna nedan.

Fråga 1

- a) Diskutera utifrån Bronfenbrenners utvecklingsekologiska modell med fokus på var du som lärare kommer in i elevens värld och hur resten av modellen påverkar dig som lärare.
- b) I Bunar (2017) framträder en negativ spiral som elever med invandrar bakgrund i invandrartäta områden kan komma att hamna i. De bor i segregerade områden med dåligt rykte som många söker sig ifrån, skolorna de går i ifrågasätts och eleverna kan som individer få låga förväntningar på sig själva (s. 460 ff.). Diskutera var du som lärare kommer in i sammanhanget och vad din uppgift blir för att den negativa självuppfyllande profetian inte ska besannas.

Fråga 2

I boken Nya uppväxtvillkor skriver författarna (kap 2) om hur familjen och Sverige har förändrats. De barn som fostrats i en anda av ”Det kompetenta barnet” har nu på 2010-talet vuxit upp och kommer idag till gymnasieskolan och din utbildning. Tillsammans med det som beskrivs om ”moralpanik” och nya utmaningar för skola och samhälle (kap 5) och ”det reflexiva jag-projektet” (kap 8) kan det uppstå konflikter med de krav som ställs inom yrkesutbildning och skola.

- a) Hur ser ”Det kompetenta barnet” ut på gymnasiet? Vilka krav ställer ”Det kompetenta barnet” på utbildning och skola?
- b) Vad är dina tankar kring de utmaningar som beskrivs och hur du kan hantera dem som lärare? Ge minst två exempel på utmaningar som du kan se att detta leder till för lärare.
- c) Lämna in svaret på a) och b) senast den 21/2 i din grupp.
- d) Mellan den 21/2 och 28/2 går du in och läser och kommenterar minst fyra andra studenters utmaningar. Dina kommentarer kan utgå från dina egna utmaningar, de lösningar som du själv har tänkt på dina utmaningar men också utifrån nya tankar som du får när du ser kollegornas frågeställningar. Vi lärare följer och kommenterar era frågeställningar via Lisam.

Fråga 3

I förordet och i tredje kapitlet i boken "Lärande på vuxnas vis" samt under föreläsningen har du mött ett resonemang om att forskningen och talet om vuxnas lärande och studier har ändrat fokus över tid.

- a) Vad framkommer i litteraturen som speciellt kännetecknande för vuxnas lärande/vuxna i utbildning? Skriv en kortfattad text utifrån litteraturen samt föreläsningen.
- b) Reflektera över hur du tänker kring att detta leder till att du som lärare kommer att planera undervisning olika för ungdomar och vuxna.

Redovisning

Där inget annat skrivs, lägger du in övningsuppgifterna på Lisam under Samarbetsyta senast 180324.

Del 2: Lärande och undervisningens HUR

Denna del syftar till att fokusera följande kursmål

- relatera teorier och begrepp om lärande till yrkeslärarrollen och undervisningspraktiken

Litteratur

Vi fortsätter att behandla och använda oss av den litteratur som introducerades i förra delen av kursen. Nu tillkommer följande texter

Andersson, P. & Fejes, A. (2010) Kunskapens värde – validering i teori och praktik. Lund: Studentlitteratur. Sid 63-71

Dimenäs, J (2007) *Lära till lärare. Att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber

Hansson, T. (2009) *Didaktik för yrkeslärare*. Lund: Studentlitteratur. Kap 1, 2, 8

Jungert, T. (2015) Inre motivation positivt för elevers utveckling och lärande. *Venue* <http://www.liu.se/uv/lararummet/venue/inre-motivation-positiv-for-elevers-utveckling-och-larande?l=sy>

Köpsén, S. (2014) Yrkesundervisning. *Lära till yrkeslärare*, Lund: Studentlitteratur. kap 4

Lundgren, U. P., Säljö, R. & Liberg, C. (red) (2017) *Lärande skola bildning, Grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, Kapitel 6, 9, 12, 13, 14

Långström, S. & Viklund, U. (2010) *Metoder – undervisning och framträdande*. Lund: Studentlitteratur (valda delar)

Nielsen, K. & Kvale, S. (red.) (1999) *Mästarlära Lärande som social praxis* Lund: Studentlitteratur.

Winbladh A & Bengtsson, C. (2003) *Vem väver kejsarens nya kläder? En antologi om det praktiska lärandets konst*. Stockholm: Stockholms Hantverksförening. S 88-115 <http://www.hantverksakademin.se>

Dessutom tillkommer artiklar/inskickade manus till vetenskapliga tidskrifter, vilka meddelas vid kursstart. Dessa berör hur yrkeslärare beskriver sin undervisning respektive undervisning och kön/klass.

Genomförande

Denna del inleds med en dag som sätter lärande, kommunikation och interaktion i undervisning i centrum. Detta tema berör den didaktiska grundfrågan HUR. Här introduceras en övningsuppgift kring detta tema.

I yrkeslärarutbildningen ingår en progression som berör vetenskapligt kunnande. Den andra NU-dagen inleds med en orientering om innebörden i begreppet kvalitativa studier, att formulera en frågeställning och intervju som forskningsmetod. Dessa begrepp relaterar till de undersökande övningsuppgifter som ingår i kursen. Den andra NU-dagen fortsätter temat om VEM undervisningen riktar sig till. Deltagare i en utbildning inte bara skiljer sig åt genom ålder utan även andra slags sociala kategorier, t ex klass, kön och etnicitet. Vad sådana sociala kategorier kan ha för inverkan på undervisningen samt hur detta kan diskuteras ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv behandlas i två föreläsningar. I en övningsuppgift ska du reflektera över hur dessa sociala kategorier kan komma till uttryck i undervisning.

Den tredje NU-dagen fortsätter med HUR undervisning kan genomföras. Här är fokus på hur olika man kan se på kunskap och lärande och vilka konsekvenser detta får för undervisningen i klassrummet.

Schema NU-dagar 2

Onsdag 28 februari Sal:

10 – 12	S26	Föreläsning: Lärande: Kommunikation och interaktion i yrkesundervisning, <i>Ronny Högberg och Tobias Karlsson</i>
12 – 13		Lunch
13 – 15	G32, G34	Forts. Kommunikation, interaktion i yrkesundervisning, <i>Ronny Högberg och Tobias Karlsson</i>
15 – 16	A32	Perspektiv på lärande <i>Åsa Mårtensson och Tobias Karlsson</i>
15 – 17	G34	Uppföljning övningsuppgift 1 och 2 <i>Åsa Mårtensson och Johanna Köpsén</i>

Torsdag 1 mars Sal:

8.30 – 10	R41	Kvalitativa studier och intervjun som forskningsmetod. <i>Johanna Köpsén</i>
10 – 12	R41	Sociala kategorier i undervisning och lärande, <i>Johanna Köpsén</i>
12 – 13		Lunch
13 – 15	A36/A37	Grupparbetet sociala kategorier. <i>Johanna Köpsén och Tobias Karlsson</i>
15 – 17	R41	Intro. övningsuppgifter <i>Åsa Mårtensson</i>

Fredag 2 mars Sal:

8.30 - 10	R41	Lärteorier, föreläsning <i>Åsa Mårtensson</i>
-----------	-----	---

10 – 12		Grupparbete Lärteorier i yrkesundervisning Åsa Mårtensson och Tobias Karlsson
12 – 13	Lunch	
13 – 14	R41	Lärteorier forts. Åsa Mårtensson och Tobias Karlsson
14 – 15	R41	Uppföljning av grupparbete, övningsuppgift 3 Åsa Mårtensson och Tobias Karlsson
15 – 16	R41	Intro övningsuppgift 5 Åsa Mårtensson och Tobias Karlsson

Övningsuppgift 3 Perspektiv på lärande och yrkesundervisning

Avser kursmålen

- relatera teorier och begrepp till yrkeslärarrollen och undervisningspraktiken

Syfte

Denna övningsuppgift syftar till att stödja dig att utveckla teoretiska kunskaper om perspektiv på lärande samt att du ska utveckla förståelse för hur skilda synsätt på lärande kommer att resultera i olika sätt att undervisa.

Genomförande

Uppgiften innebär att du först ska läsa den kurslitteratur som berör olika perspektiv på lärande och även den kurslitteratur som indirekt berör dessa perspektiv genom att visa hur lärande av ett yrke kan iscensättas i olika sammanhang. Ta gärna stöd av dina kurskamrater för att resonera om vad som står i böckerna. Detta kan säkert underlätta förståelsen av texterna – förutom att det kan vara kul att få prata med någon om det som man har läst.

Därefter ska du knyta ihop det du har läst med din roll som yrkeslärare och undervisning i ditt yrkesämne. Detta ska du göra genom att reflektera/diskutera vad dessa olika perspektiv på lärande kan innebära för yrkesundervisning. Även detta kan du med fördel göra tillsammans med de andra i gruppen – ni har ju olika erfarenheter av undervisning – men ni har alla erfarenheter av att vara elever i en yrkesutbildning. Förslag på hur ni kan diskutera:

- Från vart och ett av de perspektiv på lärande du mött i kursen, resonera om hur det är lämpligt - eller olämpligt – vid undervisning/handledning av olika moment av era respektive yrkeskunskaper. Argumentera med stöd av kurslitteraturen (glöm inte referenser).
- Planera för lärande: Utgå från att eleverna ska lära sig något som är viktigt att kunna i ditt yrke. Var noga med att välja ut och **tydligt** för dig själv och för elevernas skull, specificera VAD eleven ska lära, koppla detta till styrdokumentet och tänka ut vilka svårigheter det kan finnas i att lära detta. Designa en lärande situation (gör en planering) med utgångspunkt från ett specifikt perspektiv på lärande. Reflektera kring huruvida det sättet att designa för lärande passar för den kunskap som du ville att eleverna skulle lära. Fungerade detta perspektiv på lärande i det sammanhanget?
- Upprepa b) med utgångspunkt i ett annat perspektiv på lärande.
- (frivillig) Upprepa c) med utgångspunkt i ett annat perspektiv på lärande.

Redovisning

Denna uppgift gör du som förberedelse inför tentamen, du lämnar INTE in den. OM du har gjort den kommer du att ha ett bra underlag för tentamen.

Övningsuppgift 4 – Sociala kategorier; klass, genus och mångkultur

Den här övningsuppgiften avser att stödja ditt lärande i relation till följande mål för kursen.

- redogöra för och tillämpa centrala didaktiska begrepp och frågeställningar
- reflektera kring ungdomars utveckling i relation till yrkesutbildning
- reflektera kring förutsättningarna för vuxnas lärande

Genomförande:

- a) Ta reda på hur (1) ditt yrke respektive (2) ditt utbildningsprogram (det som du tänker att du kan undervisa på) ser ut från ett jämställdhetsperspektiv. Sammanställ statistik och beskriv kortfattat hur könsfördelningen ser ut. På SCB:s hemsida <http://www.scb.se/> och i deras skrift ”På tal om kvinnor och män. Lathund för jämställdhet 2014” finns statistik kring detta. Även Skolverket har på sin hemsida statistik som du kan ta del av.
- b) Reflektera över hur det yrket som du ska förbereda dina elever för uppfattas utifrån olika sociala kategorier. Det kan gälla om ditt yrke är genusifierat, det vill säga uppfattas som kvinnligt eller manligt eller om ditt yrke relateras till en viss social status, det vill säga klasstillhörighet. Utifrån litteraturen (Lundgren, Säljö, Liberg, 2017, kap 12 – Det svenska gymnasiefältet och kap 13 Genusordning och utbildning) skall du diskutera och reflektera över varför ditt yrke uppfattas på detta sätt.
- c) Resonera kring hur lärandets villkor kan se olika ut i relation till ditt utbildningsprogram och begreppen ’mångkulturell elevsammansättning’ och ’sociokulturella sammanhang/sociala bakgrund’. Utgå från litteraturen (Johansson, Lindgren & Hellman 2013, kap 6 – Skolan, ungdomen och lärandets villkor samt Lundgren, Säljö & Liberg, 2017, kap 14 – Utbildning och mångkulturalitet) och diskutera och reflektera över hur du kan beakta detta i din undervisning.

Redovisning

Texten ska omfatta max 2 sidor i 12 punkters storlek, exklusive referenslista. Du lämnar in uppgift 4a den 2e april i mappen för övningsuppgift 4 på Lisam i din grupp. Vi kommer att diskutera det ni har funnit vid nästa träff.

Övningsuppgift 5 Undervisning i yrkesämne

Den här övningsuppgiften avser att stödja ditt lärande i relation till samtliga mål för kursen.

- redogöra för och tillämpa centrala didaktiska begrepp och frågeställningar
- relatera teorier och begrepp om lärande till yrkesläraryrollen och undervisningspraktiken
- reflektera kring ungdomars utveckling i relation till yrkesutbildning

- reflektera kring förutsättningarna för vuxnas lärande
- exemplifiera och jämföra olika undervisningsmetoder, läromedel och digitala miljöers roll för undervisningen och lärarens ledarskap
- tillämpa och reflektera kring intervju som metod för datainsamling.

Syfte:

Övningsuppgiften som har karaktären av en fältuppgift syftar till att du ska utveckla kunskap om planering, genomförande och uppföljning av yrkesundervisning. Mer specifikt innebär det att du ska undersöka praktiska exempel från yrkesutbildning inom ditt eget yrkesområde och tolka dessa med stöd av kurslitteratur/teorier och begrepp som du har mötte hittills under dina studier på yrkeslärarprogrammet.

Genomförande

Undersökningens frågeställningar:

Dessa frågeställningar ska du ha i åtanke och stöd när du gör din fältstudie

- *Vad* behandlar undervisningen? Varför detta innehåll?
- *Hur* genomförs undervisningen? (t ex lärarens undervisning och elevernas arbetssätt) *Varför* genomförs det på detta sätt? Hur stimuleras/hindras elevernas lärande genom detta val av genomförande? Hur motiverar läraren eleverna till lärande?
- *När* genomförs undervisningen? I programmet, tidpunkt dagen etc. Hur har det inverkat på lärarens planering och hur påverkade detta genomförandet?
- *Vem/vilka* är deltagare i undervisningen? Hur har det inverkat på lärarens planering och hur påverkade detta genomförandet?
- *Var* genomförs undervisning? Hur har det inverkat på lärarens planering och hur påverkade detta genomförandet?
- *Med stöd av vad* genomförs undervisningen ("läromedel")?

Datainsamling

Fältuppgiften ska genomföras vid besök på en utbildning inom eget yrkesprogram (vid annan skola än din egen) och vid minst två skilda tillfällen för undervisning eller motsvarande. Varje besök ska bestå av samtal (intervju) med en läraren både före och efter den undervisning som du ska observera. Förbered dig genom att läsa Dimenäs "*Lära till lärare, Att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*". Du har också fått vägledning av Johannas föreläsning.

Intervjuerna/samtalen

Du behöver ha en genomtänkt intervjuguide i form av några teman/frågor som kan vägleda dig genom intervjuerna/samtalen. Använd gärna frågeställningarna eftersom du ska genomföra ett samtal som kretsar kring vad, hur, när, för vem/vilka, var och med stöd av vad. Du ska "leda" samtalet och försöka få läraren att berätta hur han/hon tänkt kring och genomfört sin planering av undervisningen – och efter lektionen vad hon/hon nu tänker kring hur det faktiskt blev. Försök att få läraren att förklara "varför" så att du kan få ta del av hans/hennes didaktiska övervägningar - men säg inte så J. Dokumentera genom att spela in. Kom ihåg att förklara hur du ska använda materialet (inga namn etc) och varför du gör denna uppgift! Betona att du inte är där för att värdera, bara lära!

Observationerna

När du observerar ska du lyssna och titta på själva undervisningen. Ge akt på de frågeställningar som ingår i övningsuppgiften. Anteckna under observationen – både vad som görs och sägs. Skriv gärna vad du själv tänker kring det du ser och hör. Tänk på att särskilja vad du ser/hör och vad du själv tänker!!! Det du har observerat kan du ju använda som underlag för det uppföljande samtalet med läraren. Tänk på att det är läraren som ska reflektera/resonera – du ska inte tycka och värdera!! (det får du göra när du sedan skriver din uppgift).

Förklara för eleverna varför du är där och förklara detta med konfidentiellt. Betona att du inte är där för att värdera, bara lära hur undervisning genomförs.

Teoretisk ram

När du redovisar svaren på frågeställningarna ska du kunna stödja dina resonemang med referenser till kurslitteraturen (denna kurs och även tidigare kurser om det passar).

Resultat – svaret på frågeställningarna

Inled med en kort beskrivning av sammanhangen för dina fältstudier. Svara sedan på frågeställningarna. Du ger 1) konkreta beskrivningar/exempel som du sedan 2) resonerar om med stöd av teorin/kurslitteraturen. Du kan komplettera med 3) hur du själv tänker kring detta/har tidigare erfarenhet av.

När du ska ge konkreta beskrivningar/exempel har du nytta av dina inspelningar och anteckningar. Det är utmärkt att använda korta citat/fältanteckningar för att åskådliggöra vad som sades/hände.

Fältuppgiften är komplex och kan därför leda till en omfattande text. Du ska absolut inte beskriva allt, utan du måste göra ett urval av några exempel som är mest intressanta för respektive frågeställning. Du kan utgå från ett av dina besök eller blanda med exempel från båda.

Redovisning

Texten ska omfatta max 8 sidor i 12 punkters storlek, exklusive referenslista.

Övningsuppgiften lämnas in på Lisam i din grupp senast den 23 maj. Vi kommer att diskutera uppgiften när vi träffas 30 maj.

Observera att uppgiften ligger till grund för tentamen (STN2) den 31 maj – 2 juni.

Observera att du till nästa NU-dag ska:

1) Ta med ett undervisningsmaterial som används i undervisning (antingen av dig eller av någon annan som undervisar på det program du studerar för att bli lärare). Det kommer att användas som exempel vid dessa dagar. Det kan vara en bok, ett IT-baserat undervisningsprogram eller något annat.

2) Fundera på hur simulering används i undervisning på det program som du undervisar på.

Övningsuppgift 6 IKT i undervisningen

Uppgiften syftar till att prova på och reflektera över hur vi använder eller kan använda digitala redskap i undervisningen.

Uppgift:

1. Beskriv hur digitala redskap används i undervisningen idag i ett sammanhang där du finns. Försök att analysera det du ser. Var i ligger värdet i att använda digitala medier i undervisningen? Finns det utvecklingsområden? Botanisera bland de resurser som finns på nätet. Nedan finns ett antal länkar med både kunskap och konkreta metoder.

Botanisera bland de resurser som finns på nätet. Se Lisam för ett antal länkar med både kunskap och konkreta metoder.

2. Utforma ett konkret förslag på hur man kan arbeta med IKT och sociala medier i undervisningen på ditt program i förhållande till ett specifikt ämne eller tema.

Redovisning: Uppgiften redovisas gruppvis. Räkna med att varje person har max 5 min för sin presentation och 5 min för diskussion.

Efter redovisningen lämnar du in ditt förslag/presentation i mapp på Lisam under Samarbetsyta. Till detta tillfälle kommer ni att organiseras i ämnesgrupper så långt det är möjligt.

Del 3: Stöd för undervisning och lärande

Denna kommer att behandla kursmålen:

- relatera teorier och begrepp om lärande till yrkeslärarrollen och undervisningspraktiken
- exemplifiera och jämföra olika undervisningsmetoder, läromedel och digitala miljöers roll för undervisningen och lärarens ledarskap

Litteratur

Vi fortsätter använda oss av litteraturen från de tidigare delarna. Nu tillkommer:

Englund, B. (2006) *Vad har vi lärt oss om läromedel? En översikt över nyare forskning*. Bilaga till Läromedlens roll i undervisningen, rapport 2006:284. Skolverket. http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D1640

Johansson, M. (2008) Att tänka med nålen i hand – medierande redskap i slöjdpraktik. I H. Rystedt, R. Säljö (red) *Kunskap och människans redskap: teknik och lärande* (s 263-276). Lund: Studentlitteratur.

Mäkitalo, Å., Carlsson, C. (2004) Graverande kunskap: teknik- och kunskapsbildning inom gravyrkonsten. I Jernström & R. Säljö (red). *Lärande i arbetsliv och var dag* (s 72-92). Jönköping: Brain Books.

Nielsen, K. & Kvale, S. (red) (2000) *Mästarlära. Lärande som social praxis*. Lund: Studentlitteratur. Läs: Förord, Kap 1, 2, 3, 5, 8.

Långström, S. & Viklund, U. (2010) *Metoder – undervisning och framträdande*. Lund: Studentlitteratur (valda delar)

Skaalvik, Einar M. & Skaalvik Sidsel (2016) *Motivation och lärande*. Stockholm: Natur och kultur

Skolinspektionen (2016) *Lärarstöd och arbetsformer i gymnasieskolans yrkesprogram*. <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/planerade-pagande-granskningar/arbetsformer-och-lararstod/arbetsformer-lararstod-rapport.pdf>

Skolverket (2011) *Planering och genomförande av undervisning* Stockholm: Fritzes. http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf2698.pdf%3Fk%3D2698

Dessutom tillkommer ytterligare artiklar, som behandlar olika slags stöd för undervisning.

Genomförande

Denna tredje del inleds med uppföljning av examinationen (STN1) och övningsuppgiften kring jämlikhet och jämställdhet (nr 4). Vi fortsätter därefter att ta upp didaktiska aspekter på undervisning i yrkesämne som berör läromedels, artefaktens och digitala mediers betydelse för undervisning. Vi diskuterar också en fältuppgift (nr 5) som avser lärares planering och genomförande av undervisning med särskilt fokus på lärares didaktiska övervägningar.

Schema NU-dagar 3

Måndag 9 april, Sal:

- 10.15 – 12 P18/P22 Gruppseminarium, Uppföljning tentamen och övningsuppgift 4, Åsa Mårtensson och Johanna Köpsén
- 12 – 13 Lunch
- 13 – 15 R41 Motivation för lärande, Johanna Mufic
- 15 – 16.30 R41 Gruppseminarium och –arbete, uppföljning samt planering, Johanna Mufic

Tisdag 10 april, Sal:

- 8.15 – 10 P42 Läromedel och artefakter i yrkesundervisning, Föreläsning och grupparbete, Helena Tsagalidis
- 10 – 12 S41 Redovisning Övningsuppgift 6 Åsa Mårtensson
- 12 – 13 Lunch
- 13 – 15 P42 Undervisningsmetoder, diskussion och utvärdering. Åsa Mårtensson
- 15 - 16 P42 Introduktion övningsuppgift 5, Sammanfattning av NU-dagar samt uppföljning, Åsa Mårtensson

Övningsuppgift 7 Motivation

Med din kunskap om yrkesrollen som du ska skola in dina elever i samt samhällets mål om livslångt lärande, vilka strategier kan du använda för att motivera elever?

- Ta stöd i Skaalvik och Skaalvik (2016) om motivation och skriv en sammanfattning på hur **du** kan tänka när du utformar din undervisning för ökad motivation hos elever. Din text bör inte överstiga 4 A4.
- Välj ut en planering som du gjort och lägg till/förändra den utifrån dina kunskaper om motivation.

Redovisning

Lämna in svar på 7 a) senast den 23 maj. Svar på b) behåller du tillsammans med planeringarna som underlag vid tentamen.

Övningsuppgift 8 Genomförande av lektion

På NU-dag 4 ska du genomföra en introduktion till lektion/övning som du kan komma att genomföra med elever på din utbildning. Du ska agera lärare vid en lektionsstart. Vi kommer simulera lektion i mindre undervisningsgrupp och de som inte leder lektionen är elever. Planera för att introduktionen tar ca 10 minuter. Du ska vid genomförandet få öva på det komplexa i att ta hänsyn till de didaktiska grundfrågorna, andra viktiga aspekter av att undervisa och träna på att placera in detta i ett sammanhang som passar ditt ämnesområde. Efter ditt genomförande diskuterar du och en seminarieledare hur det gick i ca 10 minuter.

Du kommer att få återkoppling på din ”lektion” av seminarieledaren utifrån hur du upplevde genomförandet, vad som blev bra och vad som inte blev som du tänkte. Om du hade tagit åt dig alla de aspekter som behöver finnas med vid design och genomförande av undervisning och vilka eventuella saker du kan ha i åtanke i framtida genomföranden.

Denna övning ligger till grund för att du under VFU1 ska ha genomfört undervisning i en ”säker” miljö innan du ger dig ut i skarpt läge. (Jämför att simulera CAD/CAM eller i en ”skogsmaskin”/sticka i en apelsin (?) före du sticker en människa för första gången.)

Utöver den litteratur som har presenterats genom kursen grundar du naturligtvis målet med din introduktion i lämpligt central innehåll ur valfri kurs som du kan komma att undervisa i.

Del 4: Planering, genomförande och uppföljning

Detta är den avslutande delen och som sådant innefattas samtliga kursmål.

Genomförande

Denna avslutande dag behandlas planering, genomförande och uppföljning av undervisning i yrkesämne. Detta görs bl.a. genom uppföljning av övningsuppgift 5 och i ett seminarium om kursutvärdering för lärande och utveckling. Vi tillämpar sedan vårt resonemang genom att utvärdera den här kursen.

Som en sista punkt är det information om VFU. Gruppen träffar VFU-samordnare och kursansvarig lärare inför VFU1 för information och diskussion.

Schema NU-dag 4

Onsdag 30 maj

9 – 12	Redovisning av övningsuppgift 8 Gruppseminarium, Planering, genomförande och uppföljning av undervisning, <i>Åsa Mårtensson IG10, Karolina Muhrman IG14, Diana Holmqvist IG13, Ronny Högberg IG15, Inger Haglund IG11, Tobias Karlsson IG20</i>
12 – 13	Lunch
13 – 15	S26 Uppföljning av undervisning, Uppföljning av kursuppgift 5 och 7, Kursutvärdering som ett sätt för lärande, <i>Åsa Mårtensson</i>
15 – 17	S26 Inför VFUI, <i>Inger Haglund och Helena Tsagalidis</i>

Examination

Examination 1 (STN1)

Genomförs som hemtentamen och lämnas in anonymt i Lisam.

Tentamensfrågorna läggs ut på Lisam kl. 08.00 den 26 mars och tentamen ska vara inlämnad på Lisam senast kl. 17.00 den 28 mars.

Rättande lärare är Johanna Köpsén och Åsa Mårtensson.

Datum för omtentamen av STN1: 2 – 4 maj.

Examination 2 (STN2)

Genomförs som hemtentamen och lämnas in anonymt i Lisam.

Tentamensfrågorna läggs ut på Lisam kl. 08.00 den 31 maj och tentamen ska vara inlämnad på Lisam senast kl. 17.00 den 2 juni.

Rättande lärare är Ronny Högberg och Åsa Mårtensson.

Datum för omtentamen av STN2: 17 – 19 augusti.

Datum för omtenta 2: STN1: 10 – 12 augusti

 STN2: 11 – 13 september

Datum för omtenta 3: STN1 och 2: 30 november – 2 december

Efter dessa tillfällen erbjuds studenten att tentera i samband med att kursen går nästa gång. Studenter som blivit underkända på tre tentamen har rätt att bli bedömd av annan examinator.

Litteraturförteckning

Detta är en samlad förteckning över kurslitteraturen – både den obligatoriska och förslag på fördjupningslitteratur för den som vill läsa mer.

Obligatorisk litteratur

- Abrandt Dahlgren, M., & Carlsson, I. (2009) *Lärande på vuxnas vis – vetenskap och beprövad erfarenhet*. Lund: Studentlitteratur. Kap 1-4
- Andersson, P. & Fejes, A. (2010) *Kunskapens värde – validering i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur. Sid 63-71
- Dimenäs, J. (2007) *Lära till lärare. Att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber
- Bronäs, A. & Runebou, N. (2010) *Ämnesdidaktik en undervisningskonst*. Stockholm: Nordstedts förlag.
- Englund, B. (2006) *Vad har vi lärt oss om läromedel? En översikt över nyare forskning*. Bilaga till Läromedlens roll i undervisningen, rapport 2006:284. Skolverket. www.skolverket.se
- Gustavsson, S. (2013) *Blivande yrkeslärares beskrivningar av yrkesämnets didaktik. Utbildning och lärande Vol. 7 nr 1*
- Hansson, T. (2009) *Didaktik för yrkeslärare*. Lund: Studentlitteratur. (kap. 1, 2, 5, 8)
- Henning Loeb I. & Korp, H. (2012) *Lärare och lärande i yrkesprogram och introduktionsprogram*. Lund: Studentlitteratur kap 5 - 7
- Johansson, M. (2008) *Att tänka med nålen i hand – medierande redskap i slöjdpraktik*. I H. Rystedt, R. Säljö (red) *Kunskap och människans redskap: teknik och lärande* (s 263-276). Lund: Studentlitteratur. Delas ut på NU-dagarna eller distribueras via LISAM.
- Johansson, T., Lindgren, S. & Hellman, A. (2013) *Nya uppväxtvillkor: samhälle och individ i förändring*. Stockholm: Liber.
- Jungert, T. (2015) *Inre motivation positivt för elevers utveckling och lärande*. Venue <http://www.liu.se/uv/lararummet/venue/inre-motivation-positiv-for-elevers-utveckling-och-larande?l=sv>
- Köpsén, S. (Red.) (2014) *Lära till yrkeslärare*. Lund: Studentlitteratur. (kap 4 & 5)
- Köpsén, S. (2014) *How vocational teachers describe their vocational teacher identity*. *Journal of Vocational Education & Training*, vol 66:2, 194-211, (kan laddas ner från universitetsbiblioteket)
- Linnéuniversitetet: *Sveriges ungdomar om framtiden; Från YOLO till oro*. https://lnu.se/contentassets/39b4d828ebd14d4db6be77e3a0dfa016/lnu_rapport_yolotillo_ro.pdf
- Lundgren, U. P., Säljö, R. & Liberg, C. (red) (2014) *Lärande skola bildning, Grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, (Kapitel 6, 7, 8, 9, 12, 13 & 14)
- Långström, S. & Viklund, U. (2010) *Metoder – undervisning och framträdande*. Lund: Studentlitteratur (valda delar)
- Mäkitalo, Å. & Carlsson, C. (2004) *Graverande kunskap: teknik- och kunskapsbildning inom gravyrkonsten*. I Jernström & R. Säljö (red). *Lärande i arbetsliv och var dag* (s. 72-92). Jönköping: Brain Books.
- Nielsen, K. & Kvale, S. (red) (2000) *Mästarlära. Lärande som social praxis*. Lund: Studentlitteratur. Läs: Förord, Kap 1, 2, 3, 5, 8.
- Skaalvik, Einar M. & Skaalvik Sidsel (2016) *Motivation och lärande*. Stockholm: Natur och kultur
- Skolinspektionen (2016) *Lärarstöd och arbetsformer i gymnasieskolans yrkesprogram*. <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/planerade-pagande-granskningar/arbetsformer-och-lararstod/arbetsformer-lararstod-rapport.pdf>

Skolverket (2011) *Planering och genomförande av undervisning* Stockholm: Fritzes.
http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf2698.pdf%3Fk%3D2698

Winbladh A & Bengtsson, C. (2003) *Vem väver kejsarens nya kläder? En antologi om det praktiska lärandets konst.* Stockholm: Stockholms Hantverksförening. Sidorna: 88-115
<http://www.hantverksakademin.se>

Examensmål, Ämnesplaner och centralt innehåll för lämplig kurs inom gymnasial yrkesutbildning.

Artiklar kan tillkomma litteraturlistan, meddelas vid NU-dagarna.

Referenslitteratur

Dessa böcker erbjuder valfri fördjupning till ovanstående litteratur.

Colnerud, G. & Granström, K. (2015) *Respekt för lärarprofessionen: om lärares yrkesspråk och yrkesetik.* [Ny, reviderad och uppdaterad utgåva] Stockholm: HLS.

Dahlgren, L O (1990) *Undervisningen och det meningsfulla lärandet. Skapande Vetande, rapport nr 16.* Linköping: Linköpings universitet.

Dysthe, O. (1996) *Det flerstämmiga klassrummet – att skriva och samtala för att lära.* Lund: Studentlitteratur

Dysthe, O. (2003) *Dialog, samspel och lärande.* Lund: Studentlitteratur.

Fuglestad, O. L. (1999) *Pedagogiska processer – empiri, teori, metod.* Lund: Studentlitteratur

Gruber, S. (2008) *När skolan gör skillnad: skola, etnicitet och institutionell praktik.* Stockholm: Liber.

Illeris, K. (2007) *Lärande.* Lund: Studentlitteratur.

Lindström, G. & Pennlert, L Å (2009) *Undervisning i teori och praktik.* Umeå: Fundo förlag

Rystedt, H., Säljö, R.(red) *Kunskap och människans redskap: teknik och lärande.* Lund: Studentlitteratur.

Säljö, R. (2000) *Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv.* Stockholm: Nordstedts förlag.

Uljens, M. (red) (2008) *Didaktik.* Lund: Studentlitteratur

Författare	Titel	Diskussionsfråga / Ämne
David Lagercratz	Mitt namn är Zlatan	Zlatan i skolan. Vilka känslor väcker han hos lärare, hur skulle vi kunna bemöta ”Zlatan” i undervisning?
Henrik Bromander	Vän av ordning	Nättroll. Hur kan vi förstå fenomenet? Vilken roll spelar vi lärare (och kan vi spela) för individers utveckling som samhällsmedborgare?
Åsa Lindeborg	Mig äger ingen	En pappa dör. En dotter ser tillbaka på deras liv tillsammans. Leif är den lokala fotbollsstjärnan som gifter sig ung och tar jobb på fabriken där både hans pappa och bröder jobbar. Han är en schablon av den manlige arbetaren. Mig äger ingen är Åsa Linderborgs berättelse om sin pappa, om manlighet och klass.
Tove Folkessons	Kalmars jägarinnor	Handlar om ungdom i gymnasieålder för inte alltför länge sen och har fint driv i texten.
Sara Stridsbergs	Beckomberga	En uppväxtskildring, som ger ett fint och respektfullt porträtt av upplevelsen att ha en förälder, som ibland befinner sig på ett psykiatriskt sjukhus. De har ju inte speciellt med yrkeslärare att göra, men de handlar om ungdom som de kanske skulle kunna träffa
Sara Beischer	Jag ska egentligen inte jobba här	Moa är nitton år och vill bli skådespelare. Hon har precis flyttat till Stockholm och måste ha ett jobb. Hon får en timanställning på äldreboendet Liljebacken. Chocken blir total när hon ställs inför död, kroppsvätskor och stressiga arbetsvillkor.
Jonas Hassen Khemiri	Montecore	I ett mejl från sin fars kamrat Kadir i Tunisien uppmanas Jonas att skriva sin egen berättelse. Fram växer en berättelse om att komma till och växa upp i ett land där tolerans och mångfald är honnörsbegrepp, men där rasism och främlingsfientlighet är en del av vardagen. Tidsmässigt slutar Montecore när Ny demokrati valts in i riksdagen och det går en mördare med sitt lasersikte inställt enbart på invandrare lös i Stockholm. Alltså inte så långt från läget i dag : (

Jenny Jägerfeldt	Jag är ju så jävla easy going	Gymnasietjej som lever under fattigdomsgränsen men försöker göra det till en "stil" för att det inte ska märkas. Kan inte motstå frestelsen när hon kommer över en massa cash som inte är hennes och brottas sedan med olika tänkbara utvägar eftersom hon hamnar i knipa på grund av detta. Kommer dessutom på vägen underfund med att hon är kär i en tjej (och blir ihop med henne).
Lars Gustafsson	Yllet	Lars Herdins liv i ett litet västmanländskt samhälle i början av 70-talet är en lång dvala tills den dag då ett genuint matematikgeni dyker upp i en av hans klasser. Minnen väcks när han ser sig själv i pojken, kanske kan livet få en ny mening. En sorglig, vacker och bitter uppgörelse med ett samhälle som gått i stå.
Lo Kauppi	Bergsprängardottern som exploderade	Om flickan som växer upp i en missbrukarfamilj och själv börjar missbruka, sabbar skolan, smugglar knark, åker in och ut på behandlingshem.
J D Salinger	Räddaren i nöden	Handlar om 17-årige Holden som blivit relegerad från sin skola pga bristande studieintresse. Boken handlar mycket om identitet och vad som händer inom honom nästföljande dagar - enormt bra klassiker, lättläst och tunn. Språket gestaltar också tonårens känslostormar väldigt bra.
Nina Yosef, Lejla Hastor	Sverige – en (o)besvarad kärlekshistoria	Vi är: Kvinnor, välutbildade, blattar, integrerade, flerspråkiga, multikulturella, de ständigt tacksamma. Vi är första generationens invandrarkvinnor, uppväxta och utbildade i Sverige. Men vi är alla olika, födda i olika länder, med skilda bakgrunder och religiösa åskådningar. Vi delar dock samma känsla - att inte naturligt höra till. Vi berättar om förödmjukelsen när syokonsulenten trots våra toppbetyg föreslår ett yrkesprogram som det bästa valet inför gymnasiet, vreden över det rasistiska bemötandet i varuhuset när en mor och dotter vill handla en bröllopsklänning, och desperationen i en mors kamp för att få en gynekolog att skriva ett intyg på att dottern har sin mödomshinna kvar. Många av oss beskriver sökandet efter en identitet och

		hanterandet av okunniga frågor, och den ständiga; var kommer du ifrån egentligen?
Alex Shulman	Glöm mig!	En mans berättelse om sin uppväxt med en självupptagen, avståndstagande och delvis alkoholiserad mamma.
Fanna Ndow Norrby	Svart kvinna	En blandning av texter om att vara ung svart kvinna i Sverige på 2010-talet. Denna blandning gör boken lättillgänglig, även för den som inte har läst in sig på postkolonial teori. Skribenterna betonar, utan att bli allt för teoretiska, betydelsen av kolonialismen och patriarkala strukturer för att förstå dagens rasistiska strukturer. Boken fungerar som en dörröppnare till erfarenheter av ett samhällsproblem behöver den inte rikta sig till en specifik grupp. Bokens skribenter lyckas skapa öppna och ärliga beskrivningar av ett av samtidens viktigaste ämnen. Just balansgången mellan att tala om individuella upplevelser och strukturer är bokens främsta styrka. Oavsett om du är den som blir utsatt för vardagsrasism, allt för privilegierad för att bli utsatt eller är den som utsätter andra bör du läsa Svart kvinna. Det är en viktig skildring av ett ofta negligerat problem. Som läsare behöver du inte hålla med om allt, men det kommer väcka nya tankar till liv. Henrietta Olsson, Norrköpings tidningar
Jason Diakite	En droppe midnatt	En berättelse om att känna sig svart i Sverige och vit i USAs söder. Att alltid vara ”fel”. Historisk exposé över svartas situation i USA och Sverige.